

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering
Ärendenummer
TRV 2018/92707 och N2018/04484/TS

Dokumentdatum
2026-03-16

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Årlig redovisning av regeringsuppdraget Horisontella samarbeten och datadelning för ökad fyllnadsgrad och transporteffektivitet – verksamhetsår 2025

Uppdraget

Trafikverket erhöll den 23 augusti 2018 ett regeringsuppdrag (N2018/04484/TS) att i dialog med berörda aktörer utarbeta förslag på system för informationsutbyte och öppna data för horisontell samordning, med syfte att nå ökad transporteffektivitet och minskad klimatpåverkan genom ökad fyllnadsgrad. Uppdraget ska genomföras under 2018–2029. En beskrivning av regeringsuppdraget med publicerade resultat finns presenterade på uppdragets webbsida¹ på Trafikverkets webbplats.

När Trafikverket tilldelades regeringsuppdraget 2018 var syftet att åstadkomma ett fungerande system för horisontell samordning av varuflödens transporter genom att initiera och främja samverkan mellan branschaktörer. Under arbetets gång har syftet förändrats till följd av resultaten i delrapport från 2019, förstudie från 2020 och en legal studie från 2021. Syftet har i samråd med regeringskansliet ändrats till att uppdraget i stället långsiktigt ska bidra till en omställning av marknaden genom dialog med berörda aktörer för att stödja utvecklingen av datadelning och horisontella samarbeten. Uppdraget bidrar till att system för datadelning kan utvecklas på marknaden, att horisontella samarbeten initieras samt att kunskap om uppföljning av begreppet fyllnadsgrad utvecklas. På sikt ska detta leda till ökad transporteffektivitet och bidra till minskad miljöpåverkan.

Utifrån uppdraget har Trafikverket identifierat fyra centrala delar där uppdraget kan göra nytta i ett långsiktigt perspektiv:

- Initiera forskning och utveckling
- Delta i nätverk och samarbeten
- Omvärldsbevakning, omvärldsstudier och analyser
- Kommunicera och sprida kunskap

¹ Uppdragets webbsida länk [Horisontella samarbeten med stöd av datadelning för ökad fyllnadsgrad - www.trafikverket.se](https://www.trafikverket.se)

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering

Dokumentdatum
2026-03-16

Genomförda aktiviteter och leveranser 2025

Under 2025 har följande aktiviteter och leveranser genomförts.

Omvärldsbevakning datadelning i Europa

EU satsar på digitaliseringsområdet där strategier, regler/förordningar och finansiering ligger till grund för satsningarna. Under 2025 har diskussioner om dataområde Mobilitet och Logistik utvecklats tillsammans med att organisation EDIC M&L (Europeiskt konsortium för digital infrastruktur för mobilitet och logistik) diskuteras hos ett antal medlemsländer med ambition om etablerande under 2026. Dataområdet är ett interoperabelt ramverk baserat på gemensamma styrningsprinciper, standarder, praxis och stödjande tjänster, som möjliggör tillförlitliga datatransaktioner mellan deltagare. Dataområdet bör i första hand byggas upp för och av mobilitets- och transportaktörer och tillgodose deras behov och utnyttja befintliga samt framväxande initiativ i hela EU. EDIC är ett instrument som görs tillgängligt för medlemsstaterna inom ramen för det politiska programmet för det digitala decenniet 2030 för att påskynda och förenkla utformningen och genomförandet av projekt som omfattar flera länder. Inom ramen för regeringsuppdraget har vi följt arbetet och bidragit med underlag för eventuellt svenskt anslutande och deltagande.

Slutsatserna är att det finns många goda förutsättningar för Sverige att delta i den utveckling som sker inom EU. Diskussioner om ett eventuellt deltagande kommer att behöva ske med regeringskansliet för Sverigebeslut, men även i samordning mellan myndigheter och näringsliv. I detta arbete kan uppdraget bidra i delar.

Deltagande i DTLF

Inom DTLF² (Digital Transport and Logistics Forum) har fokus fortsatt varit på de två huvudområdena;

- datadelning i korridorer
- digitaliserade fraktdokument

Inom området datadelning i korridorer har summeringar gjorts kring leveranser ur CEF-projekten FEDeRATED³ (EU-projekt för datasamarbete inom logistik 2019–2024), där Trafikverket var ledare för living labs/användarfall. Summeringar har också gjorts kring leveranser ur FENIX⁴ (A European Federated Network of Information eXchange in LogistiX), i vilka delar av frågeställningarna har gått vidare till arbetet med etablering av EDIC M&L samt deltagande i projektet Boost-EDIC. Projekt Boost-EDIC är en

² Länk till DTLF: [Digital Transport and Logistics Forum \(DTLF\) - Mobility and Transport](#)

³ Länk till projekt FEDeRATED: www.federatedplatforms.eu

⁴ Länk till projekt FENIX: [Fenix Network – European Federated Network of Information eXchange in LogistiX](#)

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering

Dokumentdatum
2026-03-16

förstudie för att förbereda för etablering och uppstart av en eller flera EDIC inom mobilitet och logistik, projektet är fyra år långt (och startade i januari 2026).

Avseende digitaliserade fraktdokument (eFTI) har redogörelser och delleransers kring CEF-projekten eFTI4EU och eFTI4ALL hållits med expertworkshops kring arbetsmetoder för införande av förordning eFTI 2020/1056. I denna grupp har även datasäkerhetsfrågor och driftsfrågor hanterats i samspel med eFTI4LIVE-projektet. De tre eFTI-projekten stödjer införandet av eFTI förordningen. eFTI4EU⁵ stödjer med utveckling av slussar, processer och gränssnitt, projektet pågår 2023–2026. eFTI4All⁶ stödjer med processen från början till slut och systemintegration, projektet pågår 2024–2028. eFTI4Live⁷ stödjer i produktionsfasen och i certifiering samt utbildning, projektet pågår 2025–2029.

eFTI – elektronisk godstransportinformation

Trafikverket erhöll under hösten 2025 ett regeringsuppdrag avseende etablering av en s.k eFTI-sluss mellan myndigheter för vidare arbete med införande av användare, exempelvis transportföretag, och framtida drift. Slussen ska vara klar och fungera juli 2027. Uppdraget stöttas av tre EU-projekt, varvid Trafikverket koordinerar eFTI4ALL som arbetar med användarfall och uppkoppling av transportbranschens aktörer. Trafikverket samarbetar även bilateralt med nordiska kollegor kring möjliggörande/utredning av en gemensam sluss. Inom forumet har en expertgrupp kring ämnet bildats vid namn eDANOS där Trafikverket och Transportstyrelsen medverkar. Uppdragen Horisontella samarbeten och införande av en eFTI-sluss samarbetar i marknadsdialogen.

Information, utveckling och projekt inom EU

Under 2025 har vi inom uppdraget samlat information och tagit fram en presentation om nuläget och utvecklingen inom EU och Sverige för digitalisering inom godstransporter ur ett samhällsperspektiv. I februari 2026 har Trafikverket hållit en webbsändning där informationen har presenterats. Under arbetet har dialog förts med Myndigheten för digital förvaltning och vi har också deltagit i möten om utveckling av dataområden och digitalisering.

⁵ Länk till eFTI4EU: [eFTI4EU – The first project making the EU Regulation 2020/1056 \(eFTI\) real](#)

⁶ Länk till eFTI4All: [leFTI4ALL – Develop a fully integrated, streamlined electronic freight transport across EU](#)

⁷ Länk till eFTI4Live: [The eFTI4LIVE project has been officially approved! – eFTI4EU](#)

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering

Dokumentdatum
2026-03-16

FOI-projekt – Transporteffektivitet och fyllnadsgrad: analys och åtgärdsförslag för ökat resursutnyttjande (TRYFFEL)

Under 2025 har FOI-projektet TRYFFEL slutförts och i januari 2026 har slutrapporten publicerats i DiVA (Digitala Vetenskapliga Arkivet).

Projektets syfte har varit att utveckla och operationalisera ändamålsenliga, tillförlitliga, åtkomliga och kostnadseffektiva effektivitetsmått för analys av det svenska godstransportsystemet.

För att fånga den mångfald av mål, mått, incitament och systemgränser som präglar godstransportsystemet har projektet tillämpat två kompletterande perspektiv: ett företagsperspektiv och ett samhällsperspektiv. Dessa perspektiv relateras till varandra genom en kombination av bottom-up- och top-down-ansatser, vilket möjliggör analys av transporteffektivitet både på detaljnivå och på övergripande systemnivå. Tillsammans bidrar dessa ansatser till en mer samlad och nyanserad förståelse av godstransportsystemet.

Eftersom företagsbaserade mått, såsom fyllnadsgrad, är nära kopplade till enskilda aktörers mål och systemgränser, är deras aggregerbarhet till samhällsnivå begränsad. Projektet har därför tillämpat en top-down-ansats baserad på befintlig statistik för utveckling av effektivitetsmått som bedöms vara ändamålsenlig, tillförlitlig, kostnadseffektiv och åtkomlig för långsiktig uppföljning. Centrala datakällor utgörs av Trafikanalys statistik över transportarbete, Energimyndighetens statistik över energianvändning samt Naturvårdsverkets utsläppsstatistik. Med utgångspunkt i dessa data har två effektivitetsmått utvecklats:

1. klimateffektiva godstransporter [g CO₂e/tkm], som relaterar växthusgasutsläpp till transporterat gods och avstånd
2. energieffektiva godstransporter [MJ/tkm], som relaterar energianvändning till transportarbete

Beräkningar och känslighetsanalyser visar att klimateffektivitet är starkt beroende av bränsleval, medan energieffektivitet i högre grad påverkas av lastkapacitet, fordonens tekniska utformning och drivlinans effektivitet. Analysen visar samtidigt att dagens statistik har begränsningar och utveckling kommer att krävas för att tillämpa måtten. Rapporten betonar därför behovet av harmoniserade, långsiktiga och mer detaljerade data för samtliga trafikslag, samt ett stärkt samarbete mellan statistikproducerande myndigheter för att möjliggöra en robust uppföljning av långsiktiga trender i godstransportsystemets klimat- och energieffektivitet.

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering

Dokumentdatum
2026-03-16

Avsaknaden av en gemensam definition av transporteffektivitet gör uppföljning och jämförelse ytterligare utmanande.

Projektets slutsats är att en kombination av bottom-up- och top-down-ansatser är nödvändig. De föreslagna indikatorerna för klimat- och energieffektiva godstransporter utgör en grund för långsiktig uppföljning och policyutformning, men måste kompletteras med förståelse för aktörernas incitament, servicekrav och de målkonflikter som präglar beslutsfattandet.

FOI Dataanalys för ökad effektivitet i godstransportsystemet

I december 2024 togs beslut i Trafikverket om ett tvåårigt forskningsprojekt som kommer att pågå från mellan 2025 och 2027. Projekt kommer ledas av VTI i samarbete med RISE.

Projektet utvärderar tillsammans med näringslivsaktörer möjligheten att öka transporteffektiviteten i fallet att varuägaren får bättre beslutsunderlag som kan resultera i samordning, ökning av fyllnadsgrad eller val av mer hållbara transporter. Beslutsunderlagen ska baseras på analyser av data från de två digitala plattformar som används av varuägare vid transportinköp, planering, bokning, miljöbedömning, fakturering och delvis tullhantering. Syftet med projektet är att undersöka möjligheten till nya former av dataanalyser av transport- och trafikdata, som ingår i befintliga plattformar. Projektet genomförs i samarbete med två plattformsleverantörer, Adnavem AB och Triona AB, som erbjuder sina tjänster till ca 400 varuägare. Genom att data redan tillhandahålls av centrala aktörer, kan vissa utmaningar som vanligtvis förknippas med datadelning kring integritet och säkerhet lättare lösas. Den stora mängden transport- och trafikdata som tillhandahålls i de enskilda plattformarna utgör en betydande potential för optimeringar och kan därmed leda till ökad transporteffektivitet på företags- och systemnivå. Vidare ska möjligheten till dataanalyser mellan de olika plattformarna undersökas, och mer specifikt förutsättningarna för federated learning, vilket innebär att analyserna sker lokalt hos varje plattformsleverantör och att det endast är resultat av dessa analyser som delas.

Samverkan inom CLOSER:s nätverk

Under året har vi deltagit vid möten i CLOSER:s nätverk och bidragit med kunskap och inspiration för att utveckla dialoger mellan olika aktörer.

Aktuella nätverk är:

- Fokusgrupp Digitaliserad logistik.
- Fokusgrupp Logistik i staden.
- Plattform Framtidens hållbara e-handel (ASTER), avslutades under 2025.

Skapat av
Wallinder Catrin och Bergstrand Jan,
VO Planering

Dokumentdatum
2026-03-16

Inriktning på verksamheten 2026

Bevakning av utvecklingen av digitalisering i omvärlden och framförallt i Europa fortgår och utökas genom bidrag inom dataområde mobilitet och logistik samt eventuellt EDIC M&L under 2026. Deltagande i DTLF genomförs inom ramen för uppdraget. Uppdraget bidrar med att följa och sprida information om det arbete som pågår inom:

- Strategier och mål
- Lagar, regler och förordningar
- Finansieringsprogram EU
- Projekt inom EU såsom; eFTI4EU/eFTI4ALL/eFTI4LIVE, BoostEDIC, deploy- EMDS⁸ (EU-projekt som ska bidra till att utveckla europeiska dataområden) m fl.

Uppdraget bidrar även i diskussioner och med underlag för utveckling av dataområde mobilitet och logistik samt dess organisation via EDIC M&L. Trafikverket deltar och representerar Sverige i BoostEDIC-projektet, BoostEDIC finansieras av DG Connect, som har en ambition att under hösten 2026 etablera EDIC M&L. Trafikverket ser fördelar med att delta i EDIC M&L, men ett regeringsbeslut kommer krävas för deltagande.

Under 2026 följer uppdraget det initierade FOI-projektet Dataanalys. Uppdraget kommer att sprida information om avslutade projektet TRYFFEL samt bidra till samverkan mellan myndigheter för utveckling av data för föreslagna transporteffektivitetsmått. Uppdraget kommer också fortsätta bidra i utvecklingen genom CLOSERS nätverk.

Dokumentegenskaper: Skapat av Wallinder Catrin och Bergstrand Jan, VO Planering Ärendenummer TRV 2018/92707 och N2018/04484/TS, Dokumentdatum 2026-03-16, Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig, Dokumenttyp PM.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

⁸ Länk till projekt deploy EMDS: [deployEMDS](#)